

Ikt. sz.: EIB/56-1/2012.

EIB-27/2012. sz. ülés
(EIB-80/2010-2014. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v *

az Országgyűlés **Európai ügyek bizottságának**
2012. október 2-án, kedden, 8 óra 32 perckor
az Országház főemelet 61. számú tanácstermében
megtartott üléséről

**A jegyzőkönyv eredeti hitelesített példánya az Országgyűlés Levéltárában megtalálható.*

Tartalomjegyzék

<i>Napirendi javaslat</i>	3
<i>Az ülés résztvevői</i>	4
<i>Elnöki bevezető, a napirend elfogadása</i>	5
<i>Az elnök napirend előtti tájékoztatója</i>	5
<i>Dr. Martonyi János külügyminiszter meghallgatása (Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 41. §-a alapján)</i>	5
<i>Az elnök felvezetője</i>	5
<i>Dr. Martonyi János tájékoztatója</i>	6
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	11
<i>Dr. Martonyi János külügyminiszter válaszai</i>	14

Napirendi javaslat

- 1. Dr. Martonyi János külügyminiszter meghallgatása** (Az *Országgyűlésről* szóló 2012. évi XXXVI. törvény 41. §-a alapján)

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: **Dr. Hörcsik Richárd** (Fidesz), a bizottság elnöke

Firtl Máttyás (KDNP), a bizottság alelnöke

Mile Lajos (LMP), a bizottság alelnöke

Bebes István (Fidesz)

Ékes József (Fidesz)

Ivanics Ferenc (Fidesz)

Lipők Sándor (Fidesz)

Dr. Mengyi Roland (Fidesz)

Dr. Szalay Péter (Fidesz)

Tessely Zoltán (Fidesz)

Dr. Vejkey Imre (KDNP)

Káli Sándor (MSZP)

Balczó Zoltán (Jobbik)

Bana Tibor (Jobbik)

Helyettesítési megbízást adott

Nógrádi Zoltán (Fidesz) Tessely Zoltánnak (Fidesz)

Ughy Attila (Fidesz) Ivanics Ferencnek (KDNP)

Dr. Braun Márton (Fidesz) Ékes Józsefnek (Fidesz)

Dr. Botka László (MSZP) Káli Sándornak (MSZP)

Meghívottak részéről

Hozzászóló

Dr. Martonyi János külügyminiszter

Megjelentek

Dr. Baranyai Gábor helyettes államtitkár (Külügyminisztérium)

Breuer Klára kabinetfőnök (Külügyminisztérium)

(Az ülés kezdetének időpontja: 8 óra 32 perc)

Elnöki bevezető, a napirend elfogadása

DR. HÖRCSIK RICHÁRD (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó reggelt kívánok, hölgyeim és uraim! Az Országgyűlés Európai ügyek bizottságának ülését megnyitom.

Köszöntöm képviselőtársaimat, köszöntöm az Országgyűlés Hivatalának munkatársait, meghívott vendégeinket, a sajtó igen tisztelt képviselőit, és köszöntöm a mai napirendi pont előadóját, Martonyi János külügyminiszter urat és munkatársait, Baranyai Gábor helyettes államtitkár urat és Breuer Klára kabinetfőnök asszonyt.

Az első teendők a határozatkéesség megállapítása. Az aláírt jelenléti ív alapján megállapítom, hogy bizottságunk határozatképes. Eseti képviseleti megbízásokat jelentek be: Káli Sándor képviselő úr képviseli Botka Lászlót; Tessely Zoltán képviseli Nógrádi Zoltánt; Ékes József képviseli Braun Mártont; Ivanics Ferenc képviseli Ughy Attila képviselő urat.

A mai napra egyetlen napirendi pontot tűztünk ki: Martonyi János külügyminiszter úr meghallgatását. Kérdezem, hogy a napirendi ponttal kapcsolatban van-e valakinek kérdése, véleménye. *(Senki sem jelentkezik.)*

Nem látok ilyet. Szavazásra teszem fel: aki egyetért a napirendi pont megtárgyalásával, kérem, jelezze! *(Szavazás.)* A jegyzőkönyv számára megállapítom, hogy bizottságunk egyhangúlag elfogadta a napirendet.

Az elnök napirend előtti tájékoztatója

Tisztelt Bizottság! Tisztelt Miniszter Úr! Tehát a mai napi egyetlen napirendi pontunk a külügyminiszter úr meghallgatása. Még mielőtt hozzákezdénénk a napirendi pont megtárgyalásához, szeretném tájékoztatni képviselőtársaimat, hogy a múlt héten szeptember 25-27. között Sárospatakon került megrendezésre a visegrádi országok európai ügyekkel foglalkozó bizottságainak a találkozója, ahol az uniós források felhasználásának a tapasztalatairól és a következő többéves pénzügyi kerettel kapcsolatos álláspontjainkról folytattunk hasznos eszmecsere-t. Fontos volt a kommuniké, ami a tárgyalás után született meg, amiben szolidaritásra kértük a visegrádi négyek tagországait a következő hétéves pénzügyi kerettel kapcsolatban, különös tekintettel a kohéziós alapokra.

Úgy hiszem, egy sikeres tárgyaláson vagyunk túl. Itt ragadom meg az alkalmat, hogy köszönetet mondjak Firtl Mátyás és Mile Lajos alelnök uraknak, hogy a találkozón kifejtették a magyar álláspontokat, valamint Ughy Attila és Lipők Sándor képviselőtársaimnak, hogy részt vettek ezen az eseményen. Az eddigi visszajelzések mind azt igazolják, hogy a sárospataki V4-es találkozó sikeres volt.

Dr. Martonyi János külügyminiszter meghallgatása (Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 41. §-a alapján)

Az elnök felvezetője

Tisztelt Miniszter Úr! A külügyminiszter úr éves meghallgatására tavaly hasonló időben, 2011. szeptember 13-án került sor. Akkor alapvetően a magyar EU-elnökség eredményeit, a közép-európai együttműködés jelentőségét, illetve a globális nyitás lehetőségeit tekintettük át. Idén az elhúzódó gazdasági válságból való kiút keresés közepette az uniós napirenden a többéves pénzügyi kerettel kapcsolatos tárgyalások szerepelnek, továbbá az integráció jövőjét alapvetően érintő javaslatok is napvilágot láttak.

Tisztelt Bizottság! Szeretném emlékeztetni a bizottság tagjait, hogy bizottságunk kompetenciája elsősorban, ami a nevünkben is benne van, az európai ügyek. Nyilván a külügyminiszter úr, szokásához híven, minden kérdésre szeretne válaszolni, azonban az idő rövidsége miatt én arra kérem képviselőtársaimat, hogy a miniszter úr expozéja után elsősorban a

bizottságunk kompetenciáját érintő kérdéseket tegyenek fel. Számos van ilyen is, úgyhogy ezekre is kíváncsiak vagyunk.

Tisztelt Miniszter Úr! Akkor arra kérem a miniszter urat, hogy egy rövid expozében, mint ahogy szokás, nyissa meg az ülést, és utána lehetőség kínálkozik képviselőtársaimnak, hogy kérdéseket tegyenek fel. Ezeket összegyűjtjük, és ismét megadom a miniszter úrnak a szót, hogy válaszoljon a kérdésekre. Miniszter úr, tessék parancsolni!

Dr. Martonyi János tájékoztatója

DR. MARTONYI JÁNOS külügyminiszter: Köszönöm szépen, elnök úr. Köszönöm a lehetőséget. Úgy vettem ki a szavaiból, hogy a bevezetőmet a lehető legrövidebbre kellene szorítanom, az időkeretre figyelemmel is. Ez most, pontosan nem tudom, hány percet jelent? Mondjuk 5, 10 vagy 15 percet?

ELNÖK: 15 percet.

DR. MARTONYI JÁNOS külügyminiszter: Igyekszem rövidre fogni a szót. Ez egyben azt is jelenti, hogy korántsem lehet kimerítő jellegű, amit én most itt elmondok, nyilván egy sor kérdésre nem fogok kitérni, de gondolom, a kérdések lehetőséget adnak arra, hogy ezekről a témákról is beszéljünk.

Röviden a válságról. Európa recesszióban van. A növekedési motorokat mindeddig nem sikerült beindítani, jóllehet történtek lépések ennek irányába, valamelyest változott a gazdaságfilozófia. Kétségtelen, hogy most a költségvetési fegyelem és az úgynevezett megszorítások mellett vagy helyett előtérbe kerül egy növekedésösztönzési megközelítés is, de az eredmények egyelőre, legalábbis az unió legtöbb országában, váratnak magukra.

A piaci hangulat - tulajdonképpen a hitelezők hitelezési készségéről beszélünk, amikor a piac hangulatáról beszélünk - az elmúlt időszakban valamelyest javult. Két fontos tényezőt érdemes itt említeni, az egyik az Európai Központi Bank bejelentése arról, hogy korlátlanul vásárol a másodlagos piacon szuverén államadósságot, tehát államkötvényeket, bizonyos feltételek mellett. A feltételek persze meglehetősen szigorúak, és ez fokozatosan ki fog derülni.

A másik pedig a bankunióval összefüggő, az a kérdés, hogy bankok közvetlenül juthatnak feltőkésítési forrásokhoz az ehhez szükséges, az ehhez rendelkezésre álló alapból, az ESM-ből, anélkül, hogy ez bekerülne az adott állam, itt döntően Spanyolországról beszélünk, szuverén adóssága körébe. Ez sem olyan egyszerű dolog, mint ahogy így első látásra tűnik.

És itt is inkább a jövőről beszélünk, már csak azért is, mert ennek az alapvető feltétele az, hogy ez a bizonyos egységes bankfelügyelet, amiről szintén vita folyik, létrejöjjön. Az eredeti dátum január 1-je volt. Ma már meglehetősen világosan látszik az, hogy ez a január 1-jei dátum nem fog megvalósulni.

Tehát összességében véve azt lehet mondani, és mindezek a kérdések persze minket is közvetlenül érdekelnek és érintenek, hogy az adósságválság is tovább tart; a szuverén adósságok szintje nem csökken, mondjuk így; a versenyképességi különbségek az eurózóna tagállamai között nem csökkennek.

Tehát jelenleg bizonytalan a helyzet. Bizonytalan egyrészt az eurózóna helyzete, másrészt pedig - és erre majd röviden, néhány szóban rátérek - az Európai Unió mikénti alakulása, gondolok itt elsősorban arra, hogy sikerül-e egységesnek maradni, vagy pedig valóban megindul az a bizonyos széttöredezés, fragmentáció, amiről különösen elméleti szinten nagyon sokan beszélnek. Ez vezet el voltaképpen egész röviden az Európa jövője fejezetéhez, hiszen nagyon sok elképzelés jelent meg az elmúlt hónapokban a legmagasabb szinten is. Folyik az ezzel kapcsolatos tevékenység, az Európai Tanács októberben vagy decemberben fogja megtárgyalni azokat a bizonyos Rompuy-féle javaslatokat, legyen szó a pénzügyi keretrendszeréről, amit leánykori nevén

egyszerűbben bankunióknak nevezünk vagy a költségvetési unióról vagy a gazdaságpolitikai unióról, vagy pedig ami mindennek eleme, része, feltétele lenne, a politikai unióról.

Nagy vita van arról is, hogy minek kell elsőbbséget adni. Sokan úgy gondolják, hogy először a tüzet kell eloltani, és a legsürgősebb feladatokkal kell foglalkozni, és a közép- vagy hosszú távú kérdések ehhez képest kevésbé fontosak. Vannak, akik persze azt mondják, hogy ezt az egész dolgot egységesen, együttesen kell megközelíteni, mert a rövid távú problémákra sem tudunk megoldást találni akkor, ha ezeket a közép- vagy hosszú távú kérdéseket, tehát a fiskális uniót, a gazdasági uniót és a politikai uniót nem vesszük napirendre.

Hogy pontosan mit hoz az október, és mit hoz a december, ezt nehéz megmondani. Mindenesetre a magyar szempontokat, a magyar érdekeket elég világosan meg tudjuk határozni. Mi mindenekelőtt érdekeltek vagyunk abban, hogy Európa erős legyen, egységes legyen, értékalapú legyen, ezeknek az értékeknek a sorában pedig mi különlegesen fontosnak tartjuk azt, hogy Európa szolidáris legyen.

Az egységet két veszély fenyegeti. Az egyik az, hogy robban maga az eurózóna. Különböző hipotéziseit dolgozzák ki jelenleg a szakértők, kiválik egy ország, két ország, három ország, kiválnak a leggyengébbek, kiválnak netán a legerősebbek, én nem megyek bele ebbe a találgatásba vagy elemzésbe, de abban azért mindenki egyetért, hogy ha az eurózóna bajba kerül, akkor az egész európai integrációs folyamatot egy olyan sokk éri, amely ezt az egész folyamatot súlyos veszélybe sodorhatja.

A másik kérdés pedig az, hogy maga az Európai Unió, tehát a 27 vagy most már nemsokára 28 ország együtt tud-e maradni, megőrzi-e az egységes intézményi szerkezetét, megőrzi-e az egységes piacot, gondolok itt többek között például a pénzügyi szolgáltatások piacára. Annak ellenére, hogy vannak eurózóna-tagállamok, és vannak nem eurózóna-tagállamok, ezek közül néhány olyan állam, ami valószínűleg soha nem lesz, vagy nem akar az eurózóna tagja lenni, nos, ennek ellenére az integráció egységes szerkezete és egységes hagyományos politikái megmaradnak. Itt a magyar érdek, azt hiszem, mindenféleképpen az, hogy egyrészt maradjon egységes az eurózóna, ne essék szét a zóna, mert hiszen ez közvetlenül érint minket, másrészt pedig maradjon egységes az Európai Unió, ne intézményesüljenek a jelenlegi eltérések. Ma nagyon sokat hallunk erről.

Most már hallunk arról, hogy lenne az eurózóna tagállamainak egy külön költségvetése, ugyan nem nagyon tudjuk, hogy ezt a költségvetést mire akarnák fordítani. Az egyik elmélet szerint ez Franciaországból jön szociális kérdések kezelésére. Más megfontolások szerint ebből lehetne az eurózóna speciális pénzügyi problémáit kezelni sajátos forrásokból. Én most ebbe nem mennék bele, de megjelennek ezek a gondolatok. Megjelenik olyan gondolat is például, hogy az európai parlamenti képviselők alkossanak valami külön csoportot vagy külön parlamentet az eurózónások részvételével, és ebben részt vennének az eurózónás képviselők, de nem vennének részt az eurózónán kívüli országok képviselői. Ez megint egy ilyen intézményi megjelenése a hasításnak, tehát a 17-ek és a 10-ek kettéhasításának. Mi nem hisszük, hogy ez egy jó irány. Mi azt mondjuk, hogy ez egy rossz irány.

Elfogadjuk azt, hogy az eurózónának szüksége van bizonyos saját intézkedésekre. Nem akarjuk megakadályozni az eurózónát abban, hogy megmentse saját magát, ideértve azokat az országokat, amelyek nehézségekkel küszködnek. Soha nem is akartuk ezt akadályozni, ugyanakkor azt is mondjuk, hogy bármiféle új mechanizmus, új rendszer, új szerkezet mindig olyan kell, hogy legyen, ami nem erősíti vagy nem mélyíti a 17-ek és a 10-ek közötti távolságot, egyben lehetőséget ad a csatlakozásra. Tehát mindig és mindenkor megőrzi a befogadó jellegét, nem zár ki eleve tagállamokat, és legfőképpen biztosítja az egyenlő elbánás elvét, már csak arra is tekintettel, hogy egy egységes piac egyenlő versenyfeltételek nélkül nem tud működni.

Rögtön itt van ennek a bankunióknak a kérdése. Nincs arra időnk, hogy ennek a részleteibe belemenjünk. Inkább csak azért érdekes, mert ez egy kicsit megjeleníti azt a dilemmát konkrétan, amiről én az előbb általánosságban beszéltem. Lehet tehát csinálni egy egységes bankfelügyeleti

rendszer kizárólag az eurózóna bankjai részére, az egy további vitás kérdés, hogy minden bank részére vagy csak a rendszerszintű bankok részére. Ezt meg lehet csinálni, és azt is meg lehet tenni, hogy ebbe csak úgynevezett másodrangú tagként veszi be a nem eurózóna-országokat, illetőleg ennek a hatóságait. De akkor mi van az egységes piaccal és annak az egységes versenyfeltételeivel? Hogy lesz az, hogy egyes bankok speciális forrásokhoz jutnak - ugye ahogy előbb mondtam, közvetlen forrásokhoz -, adott esetben állami költségvetés megkerülésével, más bankok meg nem jutnak ilyen forrásokhoz? Mit fog ez jelenteni a banki szolgáltatások piacán? Hova fogják a betétesek elhelyezni a pénzüket? Olyan bankba-e, ahol tudják, hogy van mögöttük egy ilyen különleges tartalék, amely adott esetben közvetlenül mintegy kimentti őket, megoldja a gondjaikat, vagy pedig olyan bankba helyezik el, amiről tudják, hogy nincs ilyen lehetőség?

Most nem is beszélek arról, hogy megindulhat egy fiókosodási folyamat. Tehát nem akarok belemenni a bankunióba. Ez inkább csak egy példa arra, hogy vagy kitartunk az egységes feltételek és szerkezet mellett, vagy ha nem, akkor elindítunk egy olyan folyamatot, aminek esetleg nem is nagyon látjuk pontosan, hogy mi lesz a vége, és akkor még nem beszéltünk a fiskális unióról, nem beszéltünk a gazdaságpolitikai unióról.

A magyar érdek az tehát, hogy egységes maradjon az Európai Unió. Az is kétségtelen érdek, hogy meg kell oldani a jelenlegi pénzügyi, gazdasági, politikai legitimációs és morális problémákat. Ez így most nagyon egyszerűen hangzik, de mind a négy kérdés egymással szorosan összefügg.

Ez a folyamat elindult, már a magyar elnökség alatt elindult. A hatos csomag ennek része volt. A kettős csomag, ami még mindig az Európai Parlament előtt van, az is része ennek. Az ESM létrehozása, a német alkotmánybíróság legutóbbi döntése szintén ennek része.

Vannak további elképzelések, további tervek is. Ezek egy része belefér a jelenlegi alapszerződésekbe, meg lehet oldani. Mondják például, hogy ha az egységes bankfelügyeletet az Európai Központi Bankra bízzák, persze a monetáris politika és a felügyeleti feladatok megfelelő elhatárolása mellett, akkor ez még lényegében, egyesek ugyan ezt is vitatják, ez még mondjuk belefér a jelenlegi szerződésekbe. Ugyanakkor van egy sor más kérdés, ami teljesen nyilvánvaló, hogy szerződésmódosítást igényelne.

Mi nem zárkozunk el attól, hogy a szerződéseket adott esetben módosítsák. Vannak azonban feltételeink, és én tulajdonképpen, elnök úr, most ezt, nem is tudom, az öt vagy hat feltételt szeretném összefoglalni, mert én ezeket nagyon lényegesnek tartom. És annak ellenére, hogy ezt már elmondtuk korábban is, én magam is elmondtam, úgy érzem, hogy ezek a feltételek eddig talán nem kaptak kellő visszhangot a kommunikációban. Jóllehet én azt hiszem, ezek olyan feltételek, amelyek egyrészt nagyon fontosak, másrészt pedig tükröznek érzésem szerint egy bizonyos nemzeti konszenzust is.

Az első feltétel az, hogy akárhogy is alakul a jövőbeli folyamat, tiszteletben kell tartani azt a tételt, amit úgy nevezünk, hogy az átruházott hatáskörök elve. Ezt nagyon sokszor és sokan leszögezték, mondjuk lehet hivatkozni vissza-visszatérően a német, de nemcsak a német alkotmánybíróságra. Van egy olyan alaptétele az alapszerződéseknek, hogy minden olyan hatáskör, amit a szerződések nem ruháztak át az Unióra, az a tagállamoknál marad. Ezt különböző formában többször is elmondja az alapszerződés. Tehát ahhoz, hogy egy hatáskör átkerüljön az Unióhoz, ahhoz egyértelmű, világos szerződéses rendelkezés kell. Ha nincs ilyen, akkor ez a hatáskör a tagállamnál van.

A másik nagyon fontos elv, amiről az utóbbi időben valahogy kevesebb szó esik, nyilván a válságra való tekintettel, a szubszidiaritás. A szubszidiaritást elég világosan kifejezték már a korábbi szerződésmódosítások is, de Lisszabonban ez teljesen egyértelműen, világosan megjelenik, bizonyos biztosítékokat is próbál az alapszerződés adni. Tehát a döntéseket ott kell meghozni, ahol azok a döntések közvetlenül érintik az embereket. És olyan kérdésben kell csak uniós szinten döntést hozni, ahol a döntés mértéke, hatása olyan jelentős, hogy a jó, a legjobb döntés uniós szinten hozható meg.

Egy harmadik nagyon fontos tétel, amit mi most az elmúlt két év tapasztalatainak a fényében különösen lényegesnek tartunk, a tagállamok egyenlőségének az elve. Ez se egy új dolog, nem kellett ezt kitalálni. Meg lehet nézni az alapszerződés 4. cikkének a (2) bekezdését, teljesen világosan benne van: az Unió tiszteletben tartja a tagállamoknak a szerződések előtti egyenlőségét. Ez azt is jelenti, hogy ki kell zárni minden területet, legyen szó pénzügyekről, gazdasági kérdésekről, bármilyen más politikai-kulturális kérdéstről, ki kell zárni a kettős mércét, mert a tagállamok egyenlőségének az elve ezt is magába foglalja.

A következő tétel, ami egyébként szintén benne van az alapszerződésben, csak ritkábban történik rá hivatkozás, az az, hogy nemcsak a tagállamok egyenlőségét kell tiszteletben tartani, hanem a nemzeti identitását is. És a nemzeti identitáshoz pedig hozzátartozik, és erre most már nemcsak a nemzeti alkotmánybíróságoknak, hanem az Európai Bíróságnak is kiépített tételei vannak, tehát hogy tiszteletben kell tartani az egyes tagállamok alkotmányos identitását is, amiben sok minden benne van. Benne van a történelem, benne vannak a hagyományok, benne van a kultúra, benne van a nyelv, és benne van még nagyon sok minden.

A következő ilyen feltétel az, amiről az előbb már beszéltem, hogy meg kell őrizni a piac egységét, és pedig a piacon az egységes versenyfeltételeket. Tehát minden olyan beavatkozás, ami tartósan egyensúlyhiányt hoz létre a különböző feltételek között, lerombolja az egységes piacot, ami egyébként az európai integrációnak az egyik, vagy talán a legfontosabb vívmánya.

Ezzel egyébként összefüggésben lehet azt is mondani, hogy nemcsak az egységes piacot kell megőrizni, hanem a hagyományos politikákra is oda kell figyelni. Erre még, ha van időm, két szóban úgyis kitérek a több éves pénzügyi keret kapcsán, gondolok itt mondjuk alapvetően a kohéziós politikára, gondolok az agrárpolitikára. Tehát ezeket a politikákat, amelyek bebizonyították saját magukat évtizedeken keresztül, mindenféleképpen meg kell őrizni.

És az utolsó feltétel, ami a legnehezebb, és amit könnyű elmondani, de nehéz lesz megvalósítani, az az, hogy akármi is történik, akármilyen hatáskört helyez át a jövőben az integrációs fejlődés a tagállamoktól az Unióhoz, minden esetben meg kell teremteni a döntéshozatal politikai, tehát demokratikus legitimitációját.

A dolog egyébként egyszerű: több hatáskör, erősebb legitimitáció; kevesebb hatáskör, gyengébb legitimitáció. Ez egy alapvető tétel. A kérdés inkább ott válik nehezzé, hogy hogyan lehet több legitimitációt teremteni, milyen intézményi formákat lehet ezzel kapcsolatban teremteni. Nagyon sok ötlet van különben, most nincs arra időm, hogy én ebbe belemenjek.

Nyilvánvaló, hogy itt erősebb parlamenti kontroll kell, és a parlamenti kontrollnak elméletileg két lehetséges útja van. Az egyik az Európai Parlament szerepe, erről is elég sokat lehet vitatkozni. Itt is vannak kísérletek, megjelent a Bizottság elképzelése az európai politikai pártok szabályozásáról. A másik a nemzeti parlamentek szerepe, és nagyon sokan mondják azt, hogy tulajdonképpen a legitimitációs problémák nagy részét vagy többségét elsősorban a nemzeti parlamentnek szintjén kellene megoldani. Tehát a nemzeti parlamenteket kellene bizonyos döntésekbe erőteljesebben bevonni, mert az rendben van, hogy van mondjuk európai szemeszter, és néhány jó értelemben vett bizottsági hivatalnok fogja eldönteni azt, hogy x vagy y tagállamnak hogyan alakuljanak a költségvetési kiadási bevételei, de azért egy alapvető nemzeti parlamenti ellenőrzés és döntéshozatali jog nélkül ez nem működhet, hiszen az európai demokráciák nem így alakultak ki. Az európai demokrácia lényege az, gondoljunk mondjuk az angol parlament szerepére a polgári forradalom előtt, hogy a pénz dolgában valahol a törvényhozók döntenek. Tehát ezeket az elveket mindenféleképpen érvényesíteni kell.

Elnök Úr! Próbálom a dolgot rövidre fogni. A pénz, ami nekünk itt valóban fontos, bár nemcsak a pénz fontos, ezt tudjuk, sőt, pénzről általában nem is illik beszélni, de most mégiscsak kénytelenek vagyunk pénzről beszélni, mert úgy néz ki, hogy a kohéziós forrásaink, amint ezt jól tudjuk, a következő pénzügyi keretben mondjuk 29 százalékkal lennének alacsonyabbak a jelenlegi pénzügyi keretnél. Ez teljesen elfogadhatatlan. Nekem egyébként meggyőződésem az,

bár nem szabad ilyen dolgokat sohasem mondani, hogy a végeredmény ennél azért mindenféleképpen jobb lesz.

Az sem kétséges, hogy a jelenlegi magyar álláspont teljesen egyértelmű. Mi ragaszkodunk ahhoz a szinthez, amit a jelenlegi pénzügyi perspektíva, tehát több éves pénzügyi keret esetében kapunk. Erről elég sok szó esett, tudjuk, hogy mi az oka ennek a drámai csökkenésnek. Egyrészt levitték azt a bizonyos capet, volt egy 3,46-os capünk, ez most lement 2,5-re, ráadásul a Bizottság javaslata szerint lemegy 2,5-re. Van egy kedvezőtlen előrejelzésünk, 0,8-ra módosította most már a Bizottság, így még nagyobb lett a veszteségünk.

Közben persze kijönnek adatok, hogy mi milyen fantasztikus mértékben kedvezményezettjei vagyunk a jelenlegi rendszernek, ami egy hamis érv, legalábbis ebben a vitában hamis érv. Ettől függetlenül persze lehet igaz, de mi most a '14 és '20 közötti keretről beszélünk, és nem arról, hogy a jelenlegi pénzügyi keretből mennyit kapunk, illetve hogy a keretnek milyen összegei azok, amelyek nyilvánvalóan áthúzódnak, és majd a következő keret 1., 2., 3. vagy inkább 2. évében lesznek majd kifizetve.

Persze az egy más dolog, és az európai integrációval szemben kevésbé barátságos tényezőknek érdemes arra gondolni, hogy mondjuk 2011-ben Magyarország a bruttó hazai össztermékének 4,6 százalékát kapta meg. Ez összesen jelentett 4,4 milliárd eurót. Ez valamivel több, mint a teljes kamatszolgáltatunk, tehát azért elég komoly összegekről van szó. A 7 éves keretben, amint ezt most kimutatták, az összeg több, mint 24 milliárd. Tehát itt azért elég jelentős beáramlásról van szó.

Az egy más dolog persze, hogy nekünk minden körülmények között meg is kell őriznünk ezt, és nem szabad engedni abból a szintből, amit eddig elértünk. Hogy ennek a technikai melyek, arra most nem térnek rá. Egy sor elképzelés van. A harc folyik, és novemberben lesz egy európai tanácsi ülés. Gondolom, előtte úgyis lesznek még egyeztetések, utána is lesz beszámoló. Nem hiszem, hozzáteszem, hogy sikerül a végleges számokban megállapodni az év végéig. Persze ez jó lenne - kérdés nem merül fel -, de azért azt hiszem, hogy itt még nagyon sok más nehéz probléma van, nyilvánvalóan nemcsak magyar problémáról beszélünk.

Itt van egy általános vita. A nettó hozzájárulók továbbra is ragaszkodnak a csökkentéshez, és pedig minden egyes fejezetnél csökkenteni akarnak. Tehát nincs olyan fejezet, ahol ne akarnának csökkenteni. A csökkentés elsődleges célpontja persze valóban a kohéziós politika, kisebb mértékben, 4-4,5 százalékos mértékben az agrárpolitika. Tehát itt folyik egy harc. A kohézió barátai Pozsonyban találkoznak legközelebb, és nyilván vannak közös érdekeink. Minél többen vagyunk, annál jobban tudjuk ezeket érvényesíteni, ugyanakkor a kohézió barátai csoporton belül vannak az egyéni érdekeink is. Jelenleg a közös érdekeket próbáljuk nyilvánvalóan előtérbe hozni, de előbb-utóbb, majd az utolsó hetekben, napokban, órákban sor kerül arra is, hogy végül is kinek konkrétan hogyan alakul a borítékja.

Az agrárpolitika is egy nagyon érzékeny kérdés, ott lényegesen jobban állunk. Nem megyek bele a részletekbe. Tegnap egyébként itt járt a Bizottság mezőgazdasági biztosa, Ciolos úr, akivel többen tárgyaltunk a kormányból is. Vannak itt is érzékeny kérdések, de alapvetően agrárterületen Magyarországot, a magyar agrártámogatásokat komolyabb veszély nem fenyegeti.

Ez egy nagyon fontos dolog egyébként, hogy az agrárpolitikánál szokták azt elmondani, hogy ez az egyetlen igazi közös politika, és itt a források automatikusan jönnek. Tehát nincs külön pályázat, nincsenek külön feltételek, nincsenek külön extra kockázatok, úgyhogy az agrárpolitika nagyon fontos, és működik szerencsére az az érvünk, hogy az élelmiszer mégiscsak a világ egyik legfontosabb témájává kezd válni, és ha mi lebontjuk ezt az agrárpolitikát, akkor az agrártermelőink jelentős része el fogja hagyni az agrárszektort. Lehet, hogy ideig-óráig meg tudná vásárolni ezeket a termékeket valahonnan a világból, de ezzel tönkretenné a saját agrártermelését, kultúráját, hagyományait, történelmét, és végül is veszélybe hozná a világ élelmiszertermelését is. Úgyhogy azt hiszem, itt biztosabb talajon állunk. De ez nem azt jelenti, hogy a kohéziónál nem kell harcolni.

Az utolsó pillanatig kell harcolni, és meggyőződésem, hogy bizonyos eredményeket el is fogunk érni. Ezek most a legfontosabb kérdések, elnök úr, magyar szempontból, nem kétséges. Nyilván még sokat fogunk beszélni ezekről a következő hónapokban, egyrészt Európa jövőjével összefüggő témákról, másrészt pedig a több éves pénzügyi keret témájához tartozó kérdések dolgában is. Köszönöm szépen a figyelmet.

Kérdések, hozzászólások

ELNÖK: Köszönöm szépen, külügyminiszter úr.

Úgy hiszem, a képviselőtársaim előtt is világos, és számomra egyértelmű, hogy hogyan fogalmazza meg a magyar külpolitika a nemzeti érdekek egyértelmű és világos képviselést és képviselését. Abban a dzsumbujban, amit az Európai Unióban látunk, egységes és világos beszéd ez. Külügyminiszter úr, szeretném megköszönni önnek, hogy ennek képviselése sokszor vitákkal terhes, érdekeket sért, de azt látom az Unió történetében, hogy ezt teszik Németországban, Franciaországban vagy éppen Nagy-Britanniában, hogy a saját nemzeti érdekeiket próbálják képviselni és érvényre juttatni. Nos, számomra az elmúlt hónapok vitáiból egyértelműen kiderül, hogy a külügyminiszter úr és a külügyi kormányzat egyértelműen és határozottan a magyar nemzeti érdekek képviselében járt el.

Tisztelt Képviselőtársaim! A vitát megnyitom. Akiknek kérdésük, véleményük van, most feltehetik. *(Jelzésre:)* Tessék parancsolni, Káli képviselő úr!

KÁLI SÁNDOR (MSZP): Tisztelt Miniszter Úr! Köszönöm én is az átfogó tájékoztatást. Az első kérdésem egy kicsit költői és tényleg eltér az európai ügyektől. Igazából a miniszter úr személyes véleményét szeretném kérdezni, hogy az egész Európa megroppanása nem egy kívülről gerjesztett folyamat, tehát a versenytársak közötti, ha úgy tetszik, a világban zajló nagyon erős konkurenciaharc egyik része, és mi ennek egyfajta folyamányát érezzük?

A másik kérdésem konkrétabb lenne, amely Magyarország szerepére vonatkozik. Jelenleg egyedül vagyunk, vannak szövetségesek - ha a miniszter úr megosztana velünk olyan információkat, hogy kik azok, akik közelebb állnak a mi politikánkhoz, és kik azok esetleg, akik jelentősen távolabb.

A következő az, hogy van-e egyfajta forgatókönyv. Bár megmondanám őszintén, ha ilyen lenne, én azért nem verném nagydobra, hogy amennyiben valami nagyobb probléma történik az EU-val, akkor merre is nyissunk, illetve a legutóbbi időszakok fejleményei nem egyfajta ilyen ázsiai nyitásra utalnak-e.

Az utolsó egy megjegyzés lenne. Nagyon egyetértek azzal, hogy a szubszidiaritás mellett így kiállt a miniszter úr. Nem az ön asztala, de javaslom, hogy ezt meg kellene osztani a minisztertársaival, akik mondjuk önkormányzati ügyekkel foglalkoznak, mert ha valami ma Magyarországon történik, az pontosan ellenkező. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Következik Mile alelnök úr.

MILE LAJOS (LMP), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen, elnök úr. Tisztelt miniszter Úr! Köszönöm a beszámolót. Igyekszem rövid kérdést feltenni.

Óhatatlanul beszélnünk kell az elkövetkező több éves pénzügyi keret kialakításáról és ezen belül valóban a kohéziós politikáról. Nekem nagyon úgy tűnik az utóbbi idők információi alapján, hogy ez a 2,5 százalék egyre inkább rögzült százalék lesz, nemigen fogunk tudni fölé menni. Akárhogy nézem, voltak kísérletek, egy x elemet beépítettek ebbe a dologba, ennek a sorsa is eléggé nehézkes. Tehát ez egy óriási kiesést jelent. 25 milliárdról 15 egész valahány milliárdra esik vissza, ez majd 30 százalékos visszaesést jelent. Jóllehet több olyan nyilatkozatot is

hallottunk, hogy ennek az új költségvetési keretnek a foglalkoztatást, a munkahelyteremtést és a növekedést is kell szolgálnia. Eléggé ellentmondásos ez a dolog.

Milyen kompenzációs technikák képzelhetők el, ha nem tudunk érdemben javítani ezen a 2,5 százalékon? Odáig már eljutottunk diplomáciailag, hogy külön kezelik, hogy létezik ilyen. A magyaroknak ez kiemelt problémája, valóban, és az is, hogy harcolni fogunk, mint a berber, de szeretném tudni, vagy jó lenne ismerni, hogy milyen átcsoportosítások, esetlegesen milyen egyéb kompenzációs források igénybevételével lehet csökkenteni ezt a veszteséget, mert ez nagyon tetemes veszteség.

A másik: van egy kis vita a Bizottság és az Európai Parlament között, hiszen a Parlamentben a plenáris ülés is úgy döntött, hogy 5 százalékkal emelni szeretné a költségvetés összegét, míg említette a miniszter úr, hogy nagyon sok olyan szándék fogalmazódott meg, hogy minden fejezetben csökkenteni szeretnék. Mennyiben lehet számítani egyébként az Európai Parlamentre abban a szándékunkban, hogy nem lehet kevesebb forrásból erősebb Európát kialakítani? Egyáltalán zajlanak-e intenzív egyeztetések az Európai Parlament különböző frakcióival, személyiségeivel ebben az ügyben? Mert ott még, gondolom, lesz egy csata ezzel kapcsolatban. Most csak ennyit, köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Balczó képviselő úr!

BALCZÓ ZOLTÁN (Jobbik): Elnök Úr! Köszönöm a szót. Tisztelt Bizottság! Tisztelt Miniszter Úr! Egy évben egyszer hallgatjuk meg önt ebben a bizottságban, úgyhogy személy szerint örültem, hogy nem az elnök úr által szűkre szabott 15 percre, hanem az általam jegyzőkönyvön kívül említett 30 percre használta ki, de én még ezt is kevésnek tartottam, mert úgy vélem, lett volna még fontos mondanivalója.

A Jobbik számára nagyon fontos ez a fórum, és engedjék meg, hogy rövid kérdés helyett a véleményünket is elmondjam. A miniszter úr azt mondta, hogy a szerződésmódosításoknak Magyarország szempontjából milyen feltételei vannak, és e mögött azt említette, hogy itt nemzeti konszenzus létezik. Tulajdonképpen, ha csak a megfogalmazásokat nézem, azt a hat pontot, amit ön elmondott, talán még hozzátehetném, hogy valóban, még a Jobbik is fontosnak tartja ezt. Tehát akár azt is mondhatnám, hogy van nemzeti konszenzus, a baj csupán az, hogy amiket ön elmondott, az már jelenleg nem érvényesül szerintünk ebben az Európai Unióban.

Például az átruházott hatáskörök elvének tiszteletben tartása. Az elmúlt egy évben Magyarországon nemcsak az Európa Tanács, hanem az Európai Unió részéről olyan feltételeket szabnak, olyan bizottságok jönnek ellenőrizni, bár nem közvetlenül döntést hoznak, de a LIBE-bizottság látogatása, meg jó néhány ilyen kérdés felvetése szerintem nem azt bizonyítja, hogy az Európai Unió tiszteletben tartaná az át nem ruházott hatásköröket, hanem az európai értékekre hivatkozással, elég diszkriminatív módon, éppen Magyarország esetében így lép föl.

A tagállamok egyenlőségének elvén nem akarok hosszabban vitázni, de önmagában az, hogy az agrártámogatások 25 százalékról indult többek között Magyarország, azt mondták, nem vagyunk intézményileg felkészülve, egy év után bizonyítottuk, hogy tudjuk fogadni a támogatásokat, és a diszkrimináció fennmaradt, és több példát tudnék mondani, tehát a tagállamok egyenlőségének elve, amely ön szerint egy szerződésmódosítás kritériuma, jelenleg nem érvényesül.

A nemzeti identitás tiszteletben tartása, ha a határok nélküli Európáról beszélünk, és az Uniónak ez az elve, akkor a nemzeti identitást nemcsak az államhatárokon belül kellene elfogadnia, hanem az őshonos magyar kisebbségek esetében is ezt tiszteletben kellene tartania. És itt nagyon messze van attól az Európai Unió, hogy ennek a tiszteletben tartása érdekében bármilyen módon akár lépjen is.

A piac egységének a megőrzése lehet fontos szempont, de a kohéziós politika esetében pont azt látjuk, hogy a következő időszakban a tizenötök, a centrumországok megint próbálnak a

saját maguk javára forrásokat szerezni, pont abból az egyetlen és jól működő alaphól, és nem a különbségeket csökkenteni. És hadd mondjak egy példát. A Tudományos Akadémia elnöke a beszámolójában világos adatot mondott a hetes kutatási keretprogramból, a 12 ország, az újonnan bekerültek, 4,5 százalékot kaptak összesen abból, amit részben ők fizetnek be, és megállapította a Tudományos Akadémia elnöke, hogy a legerősebb cél a tizenötök fölényének a fenntartása. Tehát ez a bizonyos kohézió itt sem érvényesül.

És végül az, hogy a döntéshozatal demokratikus legitimitációja alatt mit értünk: itt kicsit furcsának tűnt nekem, hogy a miniszter úr a nemzeti parlamentek szerepét az európai szemeszterrel összekapcsolva említette, hiszen a mi felfogásunk szerint az európai szemeszter bizonyos mértékben a nemzeti parlamentek önálló költségvetéshozó lehetőségét annyiban csökkenti, vagy lehet azt mondani, hogy lehetséges, hogy Európa szempontjából ez fontos, de egyszerűen fogalmazva mégiscsak a főszámok előzetes jóváhagyására van szükség. Tehát mi pont nem a nemzeti parlamentek szerepét látjuk itt.

És valószínűleg ha több ideje van a miniszter úrnak, akkor talán kitért volna a legfontosabb kérdésre Európa jövőjével kapcsolatban. Az, amit egy éve még úgy lehetett megfogalmazni, hogy az euroszeptikusoknak micsoda vágya az, hogy európai egyesült államok jön-e létre, vagy egyszerűen fogalmazva a nemzetek Európája, ez ma teljesen nyílttá vált. Ön is nagyon jól tudja, hogy Angela Merkel Prágában a Károly Egyetemen tartott beszédében világosan megfogalmazta a célt, kimondta: körülbelül 20 évet kell még várni arra szó szerint, hogy az európai egyesült államok létrejöhön. S elmondta, hogy ez az a rendszer, amelyben a mai államoknak az a szerepe lesz, mint most egy regionális önkormányzatnak. Tehát ilyen nyíltan eddig ez nem jelent meg, de a leghivatalosabban maga Barroso elnök mondta el a nyitó beszédében, hogy a föderáció a jövő. És hiába tesz oda nemzeti jelzöt, a föderáció, gondolom, ön sokkal jobban tudja nálam, egy olyan forma, amelyen belül - nemzetközi jogilag is - az abban részt vevőknek tulajdonképpen nincs önállósága.

Tehát én azt hiányolom, hogy ebben a kérdésben Magyarország néhány más országhoz képest már nem foglalt állást, hiszen itt teljesen élessé vált, akarunk-e európai egyesült államokat, akarunk-e regionális önkormányzati szintre kerülni, vagy nem.

S azt kérdezem, hogy ebben a kérdésben nem látja-e, hogy milyen éles eltérés van a miniszterelnök úr kommunikációja, illetve a Külügyminisztérium kommunikációja, illetve önmagában aközött, amit az ország az elmúlt időszakban tett. Orbán Viktor többször határozottan kijelentette, különböző fórumokon, hogy mi a nemzetek Európájának híve vagyunk, és minden szuperállammal szemben vagyunk. Az ön államtitkára, Németh Zsolt világosan elmondta, hogy több Európára, az integráció elmélyítésére van szükség. *(Dr. Martonyi János: Én is elmondtam sokszor.)* Igen, akkor ön is elmondta. És az integráció elmélyítése, a több Európa ma az önleplező nyilatkozatok után teljesen világosan jelenti, hogy melyik irányba haladunk. Tehát nincs kétség, hogy itt előbb-utóbb valamilyen módon nyilatkozni kell, hiszen év végéig valami szerződésmódosítást akarnak.

Megjegyzem, ez a különbség olyan éles volt, hogy a Magyar Nemzet újságírója megkérdezte Brüsszelben a miniszterelnök urat, hogy lehet az, hogy ön arról beszél, hogy nem lesz szuperállam, nemzetek Európája, az államtitkár pedig pont ellentétesen. Azt mondta, hát a Fideszben ennyire színesek a vélemények - ez a kormányon belüli eltérő felfogás. Tehát nem érzi-e azt, külügyminiszter úr, hogy ebben a kérdésben van egy eltérő, legalábbis verbális különbség a miniszterelnök és a Külügyminisztérium között? És nem érzi-e azt, hogy amikor ennyire nyílttá vált a nemzetállamokat megszüntető föderáció terve és kijelentése, hogy ebben Magyarországnak is valamilyen módon, egyértelműen nyilatkoznia kellett volna?

ELNÖK: Köszönöm szépen. Bebes Istváné a szó!

BEBES ISTVÁN (Fidesz): Köszönöm, elnök úr. Miniszter Úr! 2011-ben a magyar elnökség idején különösen fontos ügynek számított a bővítési politika. Nekünk Magyarországon, a határtérségben élőknek, úgy a Nyugat-Magyarországon élőknek is különösen fontosak a határ menti kapcsolatok akár Ausztriával, Szlovéniával, de Horvátországgal is, amelyik a bővítés szempontjából most fontos országnak számít.

Miniszter úr, miként látja Horvátország szerepét a jövőben az Európai Unióban és különösen Magyarországgal való kapcsolatát a jövő tekintetében is? Köszönöm.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Tisztelt Képviselőtársaim! Több jelentkezőt nem látok. Kérem a miniszter urat, hogy röviden, 10-13 percben válaszoljon a kérdésekre. *(Derültség az ellenzéki pártok soraiból. - Balczó Zoltán: Tarthatnánk szünetet is, és utána visszajövünk.)*

Dr. Martonyi János külügyminiszter válaszai

DR. MARTONYI JÁNOS külügyminiszter: Köszönöm szépen, elnök úr. Minden egyes kérdésre megpróbálok válaszolni. Ma elég sok ilyen teória jelenik meg a világban, hogy milyen érdekek mozgatják ezeket a folyamatokat, kik azok, milyen tényezők azok, amelyek érdekeltek az euró gyengítésében, tévesztésében. A gazdasági érdekek mozgását meglehetősen nehéz kitapintani, annál sokkal könnyebb spekulatív teóriákat gyártani, ugyanakkor persze vannak a legkülönbözőbb érdekek, különböző tényezők, a különböző devizaérték-mozgásokban érdekeltek. Ez világos, ez része a pénzügyi világnak.

Politikailag szeretném aláhúzni azt, hogy van egy atlanti szövetség. Lehet, hogy adott esetben divergálnak gazdasági vagy pénzügyi érdekek, de afelől nekem semmi kétségem nincs, hogy az Egyesült Államok érdekelt egy egységes és erős Európában mint szövetségesben, és ugyanez a helyzet európai részről is. Ez egy nagyon fontos kérdés az egész globális helyzet alakulása szempontjából. Csak egy példát mondok: mondjuk most megindulnak az Egyesült Államok és az Európai Unió között a legszélesebb értelemben vett szabadkereskedelmi tárgyalások. Ez egy nagyon komoly dolog. Ha ez létrejön, akkor ez át fogja alakítani bizony a világ gazdaság rendszerét, mert e mögött van egy geopolitikai stratégiai megfontolás. Legalább 15 éve vitatkozunk erről, hogy lehet-e illet kötni, érdemes-e illet csinálni. Ma már világossá vált a felismerés, hogy igen, illet nemcsak érdemes, hanem kell is csinálni.

Hogy egyedül vagyunk-e vagy sem? Hát nem vagyunk egyedül, természetesen vannak szövetségeseink, és vannak barátaink. Ezek általában a különböző témáknak megfelelően alakulnak. Van egy nagyon szoros közép-európai együttműködésünk, a V4-ek. A legtöbb kérdésben egyeztetünk, a lehető legtöbb kérdésben az Unión belül és az Unión kívül is egységes álláspontot képviselünk. Védjük az érdekeinket. Mindannyian rájöttünk arra, hogy jóllehet egyes konkrét kérdésekben lehetnek eltérő megközelítéseink, de mégis ha közösen lépünk fel egy bizonyos érdekünk mellett, akkor az sokkal sikeresebb, mintha ezt külön-külön tesszük.

Vannak persze politikai kérdések, ideológiai kérdések. Itt is hivatkoznék mondjuk a lengyelekre vagy a litvánokra, és vannak par excellence gazdasági kérdések, mondjuk a mezőgazdasági politika témája, és nyilván a szövetségeseink is adottak. Ilyen szövetségesünk mondjuk Franciaország, ilyen szövetségesünk Románia és így tovább, mint azok az országok, amelyeknek jelentős mezőgazdasági termelése van. Tehát ez egy differenciált kép. Általában véve nagyon fontos az Unión belül, de az Unión kívül is, hogy bármilyen ügyről van szó, meg kell keresni azokat az országokat, amelyekkel van egy érdekközösség vagy legalábbis egy érdekhasonlóság, és meg kell próbálni így érvényesíteni az érdekeinket.

Ami az Unión kívüli világot illeti, ott pedig én csak azt tudom elismételni, hogy már nagyon sokszor elhangzott, hogy tudniillik valamennyi uniós ország keresi, építi a kapcsolatait az Unión kívüli világgal. Ez egy természetes következménye annak a nagy átalakulásnak, aminek évek óta a tanúi vagyunk. Én azt hiszem, hogy mi ezt elég jól megfogalmaztuk a

Külügyminisztérium szintjén is, a kormány szintjén is. A keleti nyitás része egyfajta globális nyitásnak, a globális nyitás pedig különböző földrajzi irányokat jelent egyrészt, másrészt pedig jelenti azt is, hogy a globális témák iránt sokkal érzékenyebbek vagyunk, sokkal többet szeretnénk ezzel foglalkozni, mint eddig. Itt van rögtön a legjobb példa, nemcsak az élelmiszer fontos, nemcsak az energia fontos, hanem különösen fontos a víz. Nem véletlen az, hogy most ebben a témában Magyarország egy kiemelt szerepet játszik, ugye elsősorban a köztársasági elnök révén, de egyébként is a víz az a terület, ahol mi talán tudunk valamit nyújtani a világnak.

A szubszidiaritás dolgában nem akarok az önkormányzatok és a kormány közti viszonyral foglalkozni, de kétségtelen, hogy az európai integrációban a szubszidiaritás egy különlegesen fontos tétel. Nem véletlen, hogy mi ezt az alapfeltételeink közé tesszük, mert ez összefügg az összes többi feltételünkkel, amiről beszéltünk, tehát akár az egyenlő elbánással, akár az átruházott hatáskörökkel. Ez mind nagyon fontos dolog. Ha nem tartjuk be a szubszidiaritást, akkor elveszti az egész folyamat a legitimitását, különösen az emberek szemében.

A kohézióról csak röviden szólnék. Vannak különböző technikák, amelyek specifikusan azokra az országokra irányulnának, amelyeket a leghátrányosabban érint a Bizottság által javasolt új módszer. Ez a csoport elég jól meghatározható, lényegében a balti országokról és Magyarországról van szó. Az a bizonyos 2,x-es, úgymond mentőháló vagy safety net például a balti országokat majdnem visszahozná az eredeti szintre, és nekünk is jelentene egy nem teljes, de részleges megoldást, ezért nekünk ez kevés. Mi még olyan további safety netekkel próbálkozunk, amelyek még azt a hiányzó részt is betöltenék.

Abban egyébként egyetértés van, hogy egy generális felső szint, tehát cap-emelés, a 2,5 százalékos generális felemelése lehetetlen, tudniillik az olyan mértékű költségnövekedést eredményezne főleg néhány ország miatt - most nem akarom őket megnevezni -, ami elviselhetetlen így is, úgy is a nettó befizetők számára. A nettó befizetők egyébként csökkenteni akarnak. Valóban az Európai Parlament ebből a szempontból itt most nagyon pozitív szerepet tölt be az 5 százalékos növelési igénnyel. Nyilván majd a kettőt valahogy össze kell egyeztetni.

Egyébként az alapérv, amit én most itt nem mondtam, de javasolom mindenkinek, hogy bármilyen fórumon használja ezt, még az euroszeptikusok is használhatják ezt az érvet, hogy tudniillik egyik oldalról beszélünk itt egy erősebb, egy egységes, egy szolidárisabb, egy sikeresebb, egy hatékonyabb, egy versenyképesebb Európáról, beszélünk a különböző uniókról, bankról, fiskálisról, gazdaságpolitikáról és így tovább, új intézményeket akarunk létrehozni, jönnek egymás után a különböző javaslatok, erősíteni akarjuk a létező politikákat, új politikákat akarunk bevezetni, esetleg új hatásköröket akarunk teremteni, és mindezt úgy kívánjuk megvalósítani, hogy közben az uniós költségvetés az összes tagállam bruttó nemzeti össztermékének 1 százaléka alatt maradjon, ha a csökkentési javaslatokat is figyelembe vesszük. Hát ez így nem működik! Vagy van hozzáadott értéke az európai uniós költségvetésnek, akkor meg kell finanszírozni, és akkor nem arra kell hivatkozni, hogy otthon is takarékoskodunk. Hát persze, hogy takarékoskodunk! Mindenki takarékoskodik otthon is, na de arról van szó, hogy itt olyan politikákról van szó, amelyek hozzáadnak valamit, amit jobban lehet európai szinten csinálni, lásd szubszidiaritás, mint hazai szinten. Ha meg nem így van, akkor bocsanatot kérek, akkor nem kell csinálni. Na, de világos, hogy így van, már elnézést kérek (*Derültség.*), most a vitát ne kezdjük meg, de nyilvánvaló, hogy legalább minimum a létező politikák finanszírozásához szükséges forrásokat meg kell teremteni. Az Európai Parlament ezt képviseli, és én azt hiszem, végül is az Európai Parlament nélkül nincs megoldás, tehát azt hiszem, ez egy nagyon fontos dolog. Itt egy komoly szövetségesünk van.

Balczó Zoltán képviselő úr mondta, hogy jelenleg nem érvényesülnek azok a feltételek, amelyeket én elmondtam. Hát én nem véletlenül fogalmaztam meg ezeket a feltételeket. Hát persze! Egyértelmű, hogy amikor azt mondjuk, hogy kettős mérce kizárása, hát persze! Világos! Na de ettől még ezek a jövőbeli továbblépésnek is a feltételei, sőt nem véletlenül mondjuk pont

ezeket, mert ezeket tartjuk különösen fontosnak. És hogy ha mozdulunk adott esetben egy határkör-áthelyezés iránt, akkor meg különösen fontosnak tartjuk.

Nem véletlen az, hogy éppen az európai szemeszter összefüggésében emeljük ki a nemzeti parlamentek szerepét, tudniillik nem is tudom, ki mondta, talán egy francia politikus, hogy azért az mégiscsak lehetetlen, hogy egy ország alapvető költségvetési, tehát végső soron gazdaságpolitikai kérdéseiben egy vagy két bizottsági tisztviselő mondja ki a végső szót. De ez nem fog menni! Ha megfosztja az integráció saját magát a politikai legitimitációjától, akkor saját magát hozza a legnagyobb bajba. Tehát éppen azok, akik az európai integrációnak továbbra is a hívei és előre akarják vinni ezt a folyamatot, ők is azt mondják, sőt, ők mondják elsősorban, hogy igenis biztosítani kell a politikai demokratikus legitimitáció feltételeit, mert különben nem fog menni a dolog, különben nem fogják az emberek elfogadni. És be kell tartani bizonyos alapvető demokratikus elveket, amikre végül is az egész jelenlegi európai civilizációs rendszer épült.

Erről szerintem majd egyszer még külön beszélgethetünk, de itt, ebben a szóhasználatban, tehát a 4. cikk szóhasználatában, amire én hivatkoztam, ott a nemzet államot jelent. Nekem a nemzet alapvetően kulturális kategória, ezt nagyon sokszor elmondtam, megírtam már. Én a nemzetet alapvetően identitásközösségnek tekintem, és mi, magyarok annak tekintjük, de ebben a nyelvezetben, itt, és ez egy mindig velünk élő kérdés lesz, a tagállamok identitásáról van szó. Ugyanakkor az egy fontos dolog, hogy a tagállami identitásnak egy jelentős része kulturális nemzeti forrásokból fakad, mert hiszen mi a nyelv, mi a hagyomány, mi a történelem. Tehát itt a kettő között még sincs olyan éles elválasztójel. Én csak annyit tudok mondani, hogy jogi értelemben véve mondjuk az Európai Bíróság vonatkozó döntése itt a nemzetet tagállami értelemben véve használja.

Hogy föderáció vagy nem föderáció, és mit mond a miniszterelnök és a külügyminiszter, meg az államtitkára? Azért azt jelezném, hogy a Barroso-beszédben a föderáció a nemzetállamok föderációjaként jelenik meg. Verhofstadt képviselő úr rögtön meg is támadta Barroso elnököt, mondván, hogy letér a klasszikus föderatív gondolkodásról. Eddig arról volt szó, hogy csinálunk egy igazi föderációt, még régen erről álmodtunk, ehelyett most a nemzetállamok föderációjáról beszélünk, ami valami egész mást jelent.

A Fidesznek volt egy programja, nem is tudom, talán még az első európai parlamenti választásokra csináltuk. Akkor mi azt mondtuk, hogy ez a föderáció kontra kormányközi megoldás egy régi vita, mi ezzel nem foglalkozunk. És most se foglalkozunk.

Én adott esetben szívesen vállalom azt, hogy bizonyos föderatív elemek nélkülözhetetlenek az európai integrációban, de most nem ez az alapkérdés. Azok az alapkérdések, amelyeket én elsoroltam. Lehet aztán vitatkozni, hogy na, akkor ez az államelmélet ilyen és ilyen szárnya szerint most konföderáció vagy valami más - számomra ez teljesen érdektelen. Az a lényeg, hogy milyen hatásköröket adunk át, hogyan gyakoroljuk ezeket, hogyan valósul meg az egyenrangúság, hogyan tudjuk kiküszöbölni a kettős mércét, hogyan működünk demokratikusabban és így tovább. Ezek az alapkérdések.

És tulajdonképpen Barroso meg is akarta ezt kerülni akkor, amikor egy érdekes kapcsolatot teremtett egyrészt a nemzetállamok, másrészt a föderáció között, és ezzel persze tovább folyik a vita, hogy ez most voltaképpen micsoda. Az soha nem volt kétséges, hogy a külügyminiszter elképzelései már a korábbi időszakban is közelebb álltak egy föderatívabb típusú európai integrációhoz, mint a miniszterelnök elképzelései, és ezt soha nem is rejtettük véka alá. Én azt hiszem, hogy Magyarország nem az egyetlen ország, ahol különböző politikusok vagy közszereplők eltérő, részben eltérő megközelítéseket képviselnek. Egyébként az alapvető célokban teljes egyetértés van, mert különben nem tudnánk együttműködni. De ettől függetlenül én azt hiszem, hogy itt igenis szükség van egyfajta gondolkodási diverzitásra, eltérő megközelítésekre, mert hiszen ebből tudjuk kihozni azt, ami aztán az alapvető nemzeti érdek.

Jelenleg én úgy látom, hogy a legfőbb kérdésekben semmiféle disszonancia nincs. Itt vannak ezek a Rompuy-féle építőelemek. Ezekkel kapcsolatban persze ki kell dolgozni a konkrét

álláspontunkat. Most nincs arra időm, hogy részletesen elmondjam mondjuk a bankunióval kapcsolatos magyar álláspontot. Ez megint egy jó példája annak, hogy mennyi érdeket kell figyelembe venni, mennyire konkrétak ezek az érdekek. És nem filozofálni kell, hanem abból kell kiindulni, hogy ebben a bankunió ügyében mi a magyar érdek. És hogy ha ezt meg tudjuk határozni, akkor ezt fogjuk képviselni, és nem azzal fogunk foglalkozni, hogy na, most akkor ilyen vagy olyan típusú föderáció irányába mozdul el az Európai Unió.

A horvát tagság, most úgy néz ki, hogy rendben lesz, itt a ratifikáció körül vannak, vagy lehetnek kisebb rezgések. Mi ugyebár a csatlakozási szerződést rögtön másodikként, Szlovákia után ratifikáltuk, tehát rajtunk nem múlik. És én nagyon bízom abban, hogy itt semmiféle zökkenő nem lesz. Horvátország be fog lépni 28. tagállamként, és ezzel kétségtől egy új helyzet jön létre.

De ha már a bővítésről beszélünk, a dolog nem áll meg, és a magyar Európa-politika és külpolitika továbbra is nagyon nagy súlyt helyez a bővítésre. Mi nagyon örülünk annak, hogy Montenegróval megindultak június végén a tárgyalások. Meglátjuk majd, hogy mi lesz a többiekkel. A szerb tagjelöltség megvan. A tárgyaláskezdés idén nagy valószínűséggel nem lesz meg, de a lényeg az, és mindig ezt mondtuk már annak idején is, az elnökségünk előtt is, az elnökségünk alatt is, hogy a bővítés egy folyamat, és előre kell, hogy menjen. Az ajtó legyen nyitva, és akik teljesítik a feltételek, azok jöjjenek be. Magyarországnak ez egy alapvető gazdasági és belpolitikai érdeke egyaránt. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen a külügyminiszter úr kiváló beszámolóját és a kérdésekre adott válaszokat. Tisztelt Képviselőtársaim! Megköszönöm a miniszter úrnak és munkatársainak a jelenlétet. Beszámolóját várjuk nemcsak jövőre, hanem időközben is, hiszen zajos őszre számítunk. Lesz majd az Európai Tanács rendkívüli ülése, azelőtt is szeretnénk majd a miniszter úr véleményét meghallgatni. Köszönöm szépen.

Tisztelt Képviselőtársaim! Az ülést bezárom. Jövő héten hétfőn és kedden is tartunk ülést. Köszönöm szépen.

(Az ülés befejezésének időpontja: 9 óra 37 perc)

Dr. Hörcsik Richárd
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezetők: Vicai Erika és Madarász Mária